

STUDIEDAG CONVENANTS:

‘Het covenant als ‘good governance’ –instrument ?’

TITELSLIDE

Dames en heren – goedemiddag.

Mijn naam is Ellen Wayenberg. Ik ben verbonden aan het Instituut voor de Overheid van de KuLeuven. Vorig jaar hebben wij daar – in samenwerking met het Instituut voor Administratief Recht van de KuLeuven – de proeve van Vlaams gemeentedecreet uitgewerkt. Die proeve is bedoeld als wetenschappelijke ondersteuning voor de discussie rond wat in de recente Beleidsbrief Binnenlandse Aangelegenheden als één van de grote uitdagingen voor 2002 wordt omschreven, namelijk het totstandbrengen van een volledig Vlaams gemeentedecreet. De uitdaging is er precies in gelegen dat er bij de vormgeving aan dat gemeentedecreet – net zoals bij de vormgeving aan het toekomstig provinciedecreet – op Vlaams niveau keuzes zullen moeten worden gemaakt omtrent de instrumenten die aan de lokale besturen worden aangereikt om een modern politiek en administratief management te voeren. In het bijzonder gaat het hierbij om het kiezen voor welbepaalde instrumenten waarmee lokaal aan het financieel en personeelsbeleid of aan het beleid ten opzichte van de burger kan worden vormgegeven en waaromtrent wij in de proeve dan ook zelf een aantal voorstellen hebben gelanceerd.

Het spreekt echter voor zich dat de kwaliteit van het toekomstig lokaal – en ook provinciaal – management niet enkel zal afhangen van de finale instrumentenkeuzes die op Vlaams niveau zullen worden gemaakt en decretaal verankerd in een gemeente- en een provinciedecreet – noch van de wijze waarop die instrumenten effectief op lokaal en provinciaal niveau zullen worden benut. Een basiskenmerk van onze Vlaamse gemeenten en provincies is immers dat zij als territoriaal gedecentraliseerde besturen ook tal van taken vervullen in opdracht van de federale en Vlaamse overheden – taken die vaak een grote inzet vergen van de plaatselijke financiële en personele middelen en daardoor medebepalend zijn voor de kwaliteit van het management dat door de gemeenten en provincies kan worden gevoerd. Vandaar dat wij er bij de uitwerking van de proeve van gemeentedecreet ook expliciet voor hebben geopteerd om een boekdeel te wijten aan het vraagstuk van de interbestuurlijke verhoudingen – daarbij hebben wij in het bijzonder aandacht besteed aan een instrument van interbestuurlijk management dat in Vlaanderen al geruime tijd wordt gebruikt om aan het centrale-lokale beleid vorm te geven – en dat hier vandaag ook expliciet in de schijnwerpers staat – namelijk het instrument van het covenant of de beleidsovereenkomst.

SLIDE INLEIDING

Omtrent het gebruik van dit instrument hebben wij in de proeve twee duidelijke keuzes gemaakt. Ten eerste zijn wij er voorstander van dat het covenant deel blijft uitmaken van de gereedschapskist waaruit in Vlaanderen kan worden geput om aan het overheidsbeleid vorm te geven. De reden hiervoor is vrij eenvoudig: het covenant is een instrument dat – althans in theorie – toelaat om een beleid te voeren dat inspeelt op een aantal belangrijke uitdagingen die typisch zijn voor onze huidige bestuurscontext – een context waaraan overigens veelal met de term ‘governance’ wordt gerefereerd. Uiteraard zijn wij ons natuurlijk wel bewust van het bestaan van een zekere discrepantie tussen het theoretisch convenantsgebruik en de wijze waarop dit instrument van meet af aan in de Vlaamse interbestuurlijke verhoudingen is

gehanteerd geworden – vandaar dat wij er in tweede instantie voor geopteerd hebben om een algemeen kader voor convenantsgebruik uit te werken met specificatie van een resem voorwaarden die aan het toekomstig gebruik van dit instrument kunnen worden gesteld. Natuurlijk stelt zich dan wel nog de vraag of het louter specificeren van een dergelijk kader volstaat om het centrale-lokale convenant in Vlaanderen tot een typisch ‘good governance’ – instrument te laten uitgroeien – tot een instrument dat met andere woorden niet alleen toelaat om een beleid te voeren dat inspeelt op de typische ‘governance’ –uitdagingen maar dat tegelijk in dit verband ook een meerwaarde kan bieden in vergelijking met de regelgeving als het overheidsinstrument bij uitstek. Deze drie bestuurskundige aspecten van het convenantsgebruik – de theoretische waarde van dit instrument, het nut van het werken met een algemeen kader voor convenants en het ‘good governance’ –gebruik van dit instrument – zou ik dan ook graag wat nader willen toelichten.

SLIDE 3: (IN) A STATE OF CRISIS

Wat betekent het eerst en vooral dat het convenant in theorie als een ‘governance’ – instrument te duiden is – als een instrument waarmee overheden beleid kunnen voeren in het licht van de uitdagingen waarmee ze vandaag worden geconfronteerd ? Om deze vraag te kunnen beantwoorden, is het uiteraard belangrijk te weten over welke overheidsuitdagingen het hier precies gaat. Painter en Goodwin – twee befaamde bestuurskundigen – hebben hieromtrent een vrij uitgesproken mening: zij gaan ervan uit dat de overheden op alle bestuursechelons in West-Europa vandaag worden uitgedaagd – en in de toekomst wellicht nog meer – om het hoofd te bieden aan een drietal crises.

Ten eerste wijzen beide auteurs op het voorkomen van een financiële crisis die zich laat gevoelen via een neerwaartse druk op de hoeveelheid middelen waarover de afzonderlijke overheden kunnen beschikken – als voorbeeld hiervan kan gedacht worden aan het Vlaamse voorstel van een tijdje geleden tot substantiële verlaging van de dotatie voor het provinciefonds. Druk op de financiële middelen gaat meestal gepaard met een kritische reflectie omtrent de wijze waarop de beschikbare middelen worden benut – daarin is volgens Painter en Goodwin mogelijks de kern gelegen van een tweede zogenaamde rationaliteitscrisis die voortvloeit uit de leemtes die er op stuk van de overheidswerking worden onderkend en waarop vaak – zoals in het geval van de reorganisatie van de Vlaamse Gemeenschap – met een golf aan bestuurlijke hervormingen wordt gereageerd. Een financiële en rationaliteitscrisis kunnen er volgens Painter en Goodwin tenslotte mede toe leiden dat het vertrouwen van de burger in het overheidsfunctioneren slinkt, wat zelfs kan uitmonden in een ware legitimiteitscrisis waarvan de zogenaamde ‘zwarte zondagen’ doorgaans als een teken aan de wand worden aanzien.

SLIDE 4: NO GOVERNMENT IS AN ISLAND

Los van de vraag of Painter en Goodwin het wel bij het rechte eind hebben wanneer zij de toestand van de West-Europese overheden louter in crisis-termen beschrijven, staat één feit toch wel buiten kijf: het overheidsoptreden uit de onderscheiden West-Europese landen vertoont vandaag steeds meer karakteristieken die als een antwoord op de typische ‘governance’ –uitdagingen kunnen worden beschouwd. In het licht van de toenemende druk op hun middelen gaan steeds meer overheden vandaag op zoek naar andere publieke of private actoren die ook bij het aanpakken van een welbepaald probleem een direct belang hebben en daartoe middelen kunnen en willen ter beschikking stellen. Het gaat daarbij niet altijd alleen om louter financiële middelen, maar ook om bijvoorbeeld de bevoegdheid of de

expertise die een bepaalde actor bezit inzake een beleidskwestie. Voor middelenbundeling wordt van overheidswege dus niet alleen geopteerd omdat het een uitweg biedt bij financiële nood maar ook bij onvermogen van de eigen organisatie om een probleem zelf volledig efficiënt en effectief aan te pakken en er een op maat gesneden oplossing voor te voorzien. Om die oplossing vervolgens nog aanvaardbaar én dus ook uitvoerbaar te maken, zijn tal van overheden bovendien ook overgegaan tot het openen van hun besluitvormingsproces voor inspraak van degenen die aan hun beleid onderhevig zijn. Deze drie kenmerken van het hedendaagse overheidsoptreden – het feit dat van overheidswege in toenemende mate wordt gezocht naar allianties met andere actoren om vervolgens een op maat gesneden oplossing voor een probleem te kunnen uitdokteren die tenslotte ook nog in een ruimere kring besproken en gedragen wordt – die drie elementen samen belichamen een bestuurlijke ontwikkeling die sinds het einde van de vorige eeuw zichtbaar is, namelijk het feit dat overheidsbeleid steeds minder in isolatie en steeds meer in partnerschap wordt gevoerd.

SLIDE 5: THE ERA OF PARTNERSHIP

Vanuit theoretisch perspectief geldt het convenant als een partnerschapsinstrument bij uitstek – het laat zich immers definiëren als een door een overheid met een andere overheid – veelal met een particulier – gesloten overeenkomst tot formulering en/of tenuitvoerlegging van haar beleid. Uit deze definitie blijkt duidelijk welke meerwaarden het convenant biedt in het licht van de huidige ‘governance’ –uitdagingen. Eerst en vooral gaat het om een overeenkomst tussen partijen die expliciet erkennen dat zij elkaar en elkaars middelen nodig hebben om een probleem te kunnen aanpakken en aldus ook van elkaar afhankelijk zijn voor het welslagen van die aanpak.

SLIDE 6: MEERWAARDE VAN HET CONVENANT

In tweede instantie is het convenant ook een aangewezen instrument voor maatwerk en differentiatie omdat het niet alleen flexibel is naar inhoud, maar ook – en misschien vooral – naar procedure. In vergelijking met klassieke regelgeving kan een convenant immers veel sneller tot stand worden gebracht en veel vlotter worden uitgevoerd doordat er geen dwingende noodzaak is tot het doorlopen van een heel parcours aan procedurele vereisten zoals in het geval van een wet of decreet. Tenslotte staat een convenant – althans in theorie – ook garant voor een aanvaardbare wijze van beleidsvoeren: de partijen engageren zich immers vrijwillig tot het aangaan van een verbintenis, wat bovendien nog andere positieve effecten kan genereren: zelfbinding zou immers ook de verantwoordelijkheid van de betrokkenen aanscherpen om een aangegane verbintenis ook effectief uit te voeren en zou hen tevens in de maatschappij ook een meer positief imago bezorgen.

SLIDE 7: PARTNERSCHAP IN VLAANDEREN

In de meerwaarden van het convenant zou makkelijk een verklaring kunnen gezien worden voor het feit dat dit instrument ook in Vlaanderen al geruime tijd wordt gebruikt om aan het interbestuurlijke beleid vorm te geven. In Vlaanderen is overigens ook al ettelijke jaren een beweging aan de gang waarbij de Vlaamse overheid en de provincies en gemeenten er naar streven om elkaar als partners te bejegenen en aan die partnerschapsidee ook al nadere uitvoering hebben gegeven – denken we maar aan het pact en de afsprakennota uit 1999, aan de kerntakendiscussie die momenteel tussen de drie overheidsgeledingen wordt gevoerd en aan het interbestuurlijke debat dat later dit jaar op de agenda staat rond het gemeente – en provinciedecreet. De introductie van het convenant zou dan ook gewoonweg kunnen worden

beschouwd als één van die stappen die in Vlaanderen is gezet in de richting van dat interbestuurlijk partnerschap.

Nochtans zijn de Vlaamse centrale-lokale convenanten precies omwille van een gebrekkige belichaming van die partnerschapsidee al herhaaldelijk onder vuur genomen. Zo is in een aantal gevallen gewezen op het voorkomen van een sterk onevenwicht in de kosten en baten van de convenantsrelatie: waar de baten vooral te beurt zouden vallen van de Vlaamse overheid die via het convenantsbeleid vooral haar eigen doelstellingen zou verwezenlijken, zouden kosten – en vooral extra kosten – vaak voor rekening zijn van de lokale besturen daar eventueel verstrekte subsidies niet altijd lijken te volstaan om de taakuitvoering volledig te bekostigen. Kritiek was er ook te horen omtrent het gebrek aan maatwerk waarmee het convenantsgebruik is gepaard gegaan: naar inhoud zou er nog onvoldoende rekenschap zijn gegeven aan de differentiatie die er tussen de lokale partners bestaat naar grootte, rijkdom of gewoon naar de ernst van de problematiek waarop een convenant doelt. Té veel differentiatie was dan weer de conclusie bij het overschouwen van de verschillende convenants die binnen eenzelfde lokale organisatie dienen te worden geïmplementeerd en vooral op stuk van de planningsvereisten zeer heterogeen ogen.

SLIDE 8: GEBREK AAN FINE TUNING

Wat de procedure betreft, zijn de convenants meermaals bekritiseerd geworden omwille van het feit dat hun uitvoering onvoldoende is afgestemd op de lokale legislatuur en met een te hoge dosis aan specifiek toezicht gepaard gaat. Tenslotte blijkt dat de Vlaamse convenants zich ook niet hebben waargemaakt als instrumenten waarmee een in ruime kring gedragen en meer aanvaardbaar beleid kan worden gevoerd. Van lokale zelfbinding zou in de praktijk immers maar weinig sprake zijn daar convenants in feite ‘te nemen of te laten’ –regelingen zijn die lokaal vaak moeten worden genomen omdat er belangrijke subsidies mee gemoeid zijn. De gebrekkige aanvaardbaarheid heeft ook te maken met de onduidelijke juridische status van dit instrument – het gaat dan om onduidelijkheid die er heerst over het bindend gehalte van de gemaakte convenantsafspraken, over de democratische controle waaraan het gevoerde beleid al dan niet onderhevig is en over de verhouding van het convenant tot de publiekrechtelijke regelgeving – stuk voor stuk elementen dus waarover mijn collega uit de VUB het deze morgen al heeft gehad.

SLIDE 9: TEGEMOETKOMING AAN KRITIEKEN

Om deze – vooral lokale – kritieken weg te werken, heeft de Vlaamse overheid al enige tijd geleden het voorstel gelanceerd om een algemeen kader voor convenantsgebruik te hanteren. In de proeve van gemeentedecreet hebben wij een dergelijk kader uitgewerkt waarvan ik de belangrijkste elementen graag aan u zou willen voorstellen. Door een convenant – wij gebruiken de term beleidsovereenkomst – te definiëren als een instrument waarmee de betrokken partijen doelstellingen van gemengd belang kunnen nastreven, realiseren en verder ontwikkelen worden twee elementen snel duidelijk. Ten eerste gaat het om een instrument dat kan gebruikt worden in geval verschillende partijen van elkaar afhankelijk zijn om welbepaalde doelstellingen te bereiken – doelstellingen die dus met andere woorden een gezamenlijk onderkend probleem aanpakken. Voor dat probleem wordt – ten tweede – in samenwerking tussen de betrokken partijen naar een op maat gesneden oplossing gezocht. Maatwerk staat dus duidelijk centraal, zij het dat wij in het licht van de kritieken op het convenantsgebruik wel een reeks inhoudelijke en procedurele bepalingen hebben gestipuleerd waaraan een afgesloten convenant steeds dient te voldoen.

Zo dient een convenant naar inhoud onder meer de volgende elementen duidelijk te vermelden:

- de betrokken partijen waarbij is voorzien dat een convenant tegelijk tussen de Vlaamse overheid, een provincie en een gemeente kan worden afgesloten – uiteraard kunnen naast deze rechtstreeks verkozen overheden ook instellingen met rechtspersoonlijkheid partij zijn bij een overeenkomst – verder zijn wij er ook voorstander van dat een convenant kan afgesloten worden tussen de Vlaamse overheid en slechts een beperkt aantal gemeenten of provincies die met een bepaald probleem te kampen hebben; / andere onderdelen van de conventansinhoud betreffen;
- de prestaties die door de onderscheiden partijen dienen te worden geleverd en eventueel onder de vorm van ‘te bereiken resultaten’ kunnen worden gestipuleerd;
- de financiële afspraken die in het kader van het convenant zijn gemaakt;
- de wijze waarop tijdens de uitvoering overleg zal worden gepleegd, waarop de voortgang zal worden gemonitord en de mate van doelbereiking zal worden geëvalueerd;
- en tenslotte de procedure voor tussentijdse wijziging of voor opzegging van het convenant en voor geschillenbeslechting tussen de partijen waarbij bijvoorbeeld kan gedacht worden aan de mogelijkheid van arbitrage.

SLIDE 10: MAATWERK MITS

Wat de totstandkoming van een convenant betreft, is voorzien dat de initiatiefnemende overheid haar voornemen tot conventansgebruik duidelijk communiceert naar degenen die zij als mogelijke partners aanziet. Die initiatiefnemende overheid kan overigens zowel de Vlaamse overheid zijn als een provincie of gemeente. Eenmaal dat voornemen gecommuniceerd, dienen er onderhandelingen plaats te vinden tussen de initiatiefnemer en de mogelijks bij het convenant betrokken partijen of hun representatieve organisatie – wat betekent dat de VVP in het geval van de provincies en de VVSG in het geval van de gemeenten kan optreden. Die onderhandelingen dienen dan te resulteren in een voorontwerp van convenant dat tijdig aan alle betrokken partijen moet worden meegedeeld. Als belangrijke procedurele vereisten hebben we verder nog bepaald dat een convenant niet kan worden afgesloten in het jaar van lokale verkiezingen en dat de uitvoering ervan enkel kan worden getoetst op wettigheid en op overeenstemming met de bepalingen die in de overeenkomst zijn gestipuleerd.

Tenslotte hebben we nog een aantal bepalingen voorzien die erop gericht zijn om de juridische status van het convenant uit te klaren en dus ook de aanvaardbaarheid van het werken met dit instrument te verhogen. Om de onduidelijkheid omtrent het bindend karakter weg te werken, gaan wij ervan uit dat een convenant voor een partij bindend is vanaf het ogenblik van ondertekening. Het gebrek aan democratische controle op het conventansgebruik hebben wij pogen te verhelpen via de bepaling dat het uitvoerend overheidsorgaan op ieder bestuursniveau jaarlijks verplicht is om aan de raad verslag uit te brengen omtrent de uitvoering van het convenant. En ook omtrent de verhouding van het convenant tot de publiekrechtelijke regelgeving hebben we duidelijk positie ingenomen door voorop te stellen dat een convenant niet kan worden gebruikt ter vervanging noch ter afwijking in minder strenge zin van bestaande regelgeving en dat er op Vlaamse niveau tijdens de geldingstermijn van een convenant geen regelgeving kan worden uitgevaardigd die strenger is dan hetgeen in de overeenkomst is geregeld.

SLIDE 11: BEST PRACTISE CASE

De vraag dringt zich nu natuurlijk wel op of het decretaal verankeren van een dergelijk algemeen kader volstaat om het convenant in Vlaanderen te laten uitgroeien tot een typisch ‘good governance’ –instrument – tot een instrument waarmee een beleid kan worden gevoerd dat op een goede wijze inspeelt op de huidige ‘governance’ –uitdagingen en dat daardoor ook een duidelijke meerwaarde kan bieden in vergelijking met het klassieke beleidsinstrumentarium van de regelgeving. Om de wijze te illustreren waarop het convenant als een ‘good governance’ –instrument kan worden gebruikt, zou ik graag even stil staan bij een voorbeeld van convenantsgebruik uit Nederland – meer bepaald bij het waterconvenant dat in 1999 in de provincie Twente is afgesloten tussen de provinciale overheid, een aantal gemeenten uit Twente, een lokale watermaatschappij die in opdracht van die gemeenten drinkwater produceert en voorziet aan de burgers en het waterbestuur van de rivieren de Regge en de Dinkel – wat een orgaan is dat provinciaal wordt ingericht om het management van kleine waterlopen waar te nemen en dat doorgaans is samengesteld uit stakeholders van de industrie, van landbouwbedrijven en van groene verenigingen. Deze verschillende partijen zijn dus in ’99 tot het sluiten van een convenant overgegaan omdat zij allen op een of andere wijze bevoegd en dus ook betrokken waren bij het watermanagement in Twente en ervan uitgingen dat de kwaliteit van dit management – en dus finaal ook van het water – zou gebaat zijn met een verdieping en uitbreiding van hun onderlinge interactie en samenwerking.

Wanneer nu na enkele jaren wordt teruggeblikt op wat het waterconvenant in Twente eigenlijk heeft teweeggebracht, dan kan terecht van een staaltje ‘best practise’ – beleidsvoering worden gesproken. De historiek van het onder de vlag van dit convenant gevoerde beleid kan aan de hand van een viertal fasen worden gereconstrueerd waarin de betrokken partijen telkens geconfronteerd werden met één of meerdere dilemma’s waarvoor zij steeds samen een werkbare oplossing hebben bedacht. De eerste fase was gericht op het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op duurzaam watermanagement en van bijhorende strategieën met behulp waarvan die visie ook daadwerkelijk kon worden gerealiseerd. De grote hinderpaal tijdens die eerste fase bestond erin dat de verschillende partijen zich initieel onvoldoende bewust waren van hun eigen betrokkenheid en onderlinge afhankelijkheid inzake het watermanagement. Een extern besteld onderzoeksproject bracht in dit verband soelaas – zo kwam bijvoorbeeld duidelijk uit de onderzoeksresultaten naar voren dat de gemeenten in het watermanagement een grotere rol speelden dan initieel gedacht omdat bepaalde beslissingen die op gemeentelijk vlak waren genomen in het kader van het rioleringsbeleid, van de ruimtelijke planning of van het stadsvernieuwingsbeleid ook directe gevolgen hadden voor de kwaliteit van het water.

Vanuit de gedeelde visie rond duurzaam watermanagement en de gekozen strategieën om deze visie te concretiseren, was het de bedoeling om in een tweede fase concrete projecten uit te werken. Het grote dilemma was een gebrek aan structurele communicatiemogelijkheden tussen de verschillende partijen. Hieraan werd tegemoet gekomen door afzonderlijke interactiefora in het leven te roepen met vertegenwoordigers uit de betrokken organisaties die op gezette tijden met elkaar interageerden rond één welbepaald facet van de te realiseren visie inzake duurzaam watermanagement. Zo was er bijvoorbeeld een forum waar enkel gediscuteerd werd over de vraag welke projecten effectief iets zouden kunnen verhelpen aan het probleem van de vaak hoge grondwaterstand in bepaalde landelijke zones.

SLIDE 12: FASE 3

Tijdens de derde fase – de fase waarin de gekozen projecten concreet werden uitgevoerd – doken twee dilemma's op. Eerst en vooral was er het probleem dat de verschillende partijen tijdens de implementatiefase vaak het project in een uiteenlopende richting wilden laten evolueren ondanks het feit dat er een algemeen akkoord bestond omtrent de finaliteit van elk project. Als oplossing werd er voor geopteerd om een aantal projecten – inclusief de projecten die gericht waren op het verhelpen van een hoge grondwaterstand – van een onafhankelijke projectleiding te voorzien door mensen uit onderzoeksinstituten daartoe aan te trekken. Het tweede dilemma vloeide voort uit het feit dat projecten niet altijd resulteerden in een evenwichtige verdeling van de er door gegenereerde kosten en baten overheen de verschillende partijen. Zo bleek bijvoorbeeld dat het scheiden van regenwater en afvalwater – als een andere piste langswaar een duurzame waterkwaliteit werd beoogd – vooral kosten teweegbracht voor de gemeenten die in het rioleringsstelsel dienden te investeren terwijl de baten vooral te beurt vielen van het waterbestuur dat als beheerder van een aantal waterzuiveringsinstallaties op een aantal plaatsen met minder vervuild water te maken kreeg. Het waterbestuur toonde zich echter bereid om de gemeentelijke investeringen mee te financieren waardoor een globaal meer evenwichtige kosten-baten balans kon worden teweeggebracht.

Een laatste dilemma waarmee de partijen bij het waterconvenant hebben afgerekend, betrof de vraag hoe het watermanagement in Twente op peil zou kunnen worden gehouden eenmaal de projecten zouden eindigen. Ook hiervoor is gaandeweg een oplossing gegroeid. De betrokken partijen hebben immers zelf een belangrijke stap gezet in de richting van een blijvende hoge waterkwaliteit door heel wat aspecten van het convenantsbeleid in hun reguliere werking in te passen – zodat bijvoorbeeld tot op heden stadsvernieuwingsprojecten nog steeds op lokaal vlak worden beoordeeld op stuk van hun potentiële bijdrage tot een duurzaam waterbeleid. De meerwaarde van de in het kader van het waterconvenant opgestarte initiatieven zal wellicht verder reiken dan de provinciegrenzen van Twente. Deze initiatieven zijn immers ook met grote belangstelling onthaald op rijksniveau en er wordt verwacht dat zij in de toekomst mede model zullen staan voor de wijze waarop aan het Nederlandse waterbeleid vanuit de rijksoverheid zal worden vormgegeven.

De feitelijke inpassing van het convenantsbeleid in de reguliere werking op lokaal vlak en de potentiële doorwerking ervan op rijksniveau zijn twee van de redenen op grond waarvan aan het waterconvenant uit Twente terecht de status van 'best practise' of 'good governance' – case mag worden toegekend. Vermeldenswaardig in dit verband is ook nog dat dit convenant op een spontane wijze is tot stand gebracht – door partijen die allen een leemte in de gangbare wijze van beleidsvoering ervaarden – daaraan samen wilden verhelpen en uiteindelijk bekwamen dat hun inzicht in de eigen en in andermans sterktes en zwaktes er sterk is op vooruit gegaan net zoals de kwaliteit van de overheidsbeleidsvoering.

SLIDE 13: VLAAMSE CONVENANT ALS GOOD GOVERNANCE

Ook in de Vlaamse interbestuurlijke verhoudingen kan het gebruik van een convenant dergelijke voordelen teweegbrengen en er aldus toe bijdragen dat het Vlaamse centrale-lokale beleid in de toekomst nog meer in partnerschap zal worden gevoerd. Een basisvereiste hiertoe is evenwel dat de onderscheiden overheden op Vlaams, provinciaal en lokaal niveau aan bestuurskracht en –wil blijven ontwikkelen om elkaar als volwaardige partners in de beleidsvoering te bejegenen. Want alleen in een klimaat van partnerschap kan een 'good governance' –instrument zoals het convenant pas echt gedijen. (SLIDE 14)

